

JBC

PROGRAMA
21

27 i 28 D'ABRIL
SALA 1 PAU CASALS

CONCERT PER A PIANO DE CHOPIN

YULIANNA AVDEEVA I STEPHANIE CHILDRESS
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

JOAN GUINJOAN

(Riudoms, Espanya 1931 – Barcelona, Espanya 2019)

FANTASIA DEL TRENCADÍS

(1994) – 8'

FRÉDÉRIC CHOPIN

(Zelazowa-Wola, Polònia 1810 – París, França 1849)

CONCERT PER A PIANO I ORQUESTRA N. 2 EN FA MENOR, OP. 21

(1829-1830) – 30'

Maestoso

Larghetto

Allegro vivace

Yulianna Avdeeva, piano

PAUSA 20'

SERGUEI RAKHMÀNINOV

(Semyonovo, Rússia 1873 – Beverly Hills, Estats Units 1943)

DANSES SIMFÒNIQUES, OP. 45

(1940) – 35'

Non allegro

Andante con moto (Tempo di valse)

Lento assai – Allegro vivace

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL
DE CATALUNYA

YULIANNA AVDEEVA, PIANO

STEPHANIE CHILDRESS, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Raúl García, assistent de concertino / Elena Rey*, concertino associada / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Lev Mikhailovskii / Katia Novell / Ivan Percevic / M. Pilar Pérez/ Jordi Salicrú / Aurora Zodieru-Luca · **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / M. José Aznar / Jana Brauninger / Clàudia Farrés / Alzy Kim / Melita Murgea / Robert Tomàs / Ana Kovacevic* · **VIOLES** Rocío Gómez*, solista invitada / David Derrico / Franck Heudiard / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Adrià Trulls · **VIOLONCELS** José Mor, solista / Blai Bosser / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Jean-Baptiste Texier / Daniel Claret* / Yoobin Chung* / Joan Rochet* · **CONTRABAIXOS** Dmitry Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson · **FLAUTES** Christian Farroni, assistent / Beatriz Cambrils / Ricardo Borrull, flautí · **OBOÈS** Rafael Muñoz, solista / José Juan Pardo / Disa English, corn anglès · **CLARINETS** Josep Fuster, assistent / Francesc Navarro / Alfons Reverté, clarinet baix · **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot · **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado Garcia, assistent de solista / Artur Jorge / Pablo Marzal, assistent · **TROMPETES** Ángel Serrano, assistent / Adrián Moscardó / Andreu Moros* · **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Pablo Rodríguez* / Raúl García, trombó baix · **TUBA** José Vicente Climent* · **TIMBALES** Javier Azanza*, solista invitat · **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Miquel Àngel Martínez* / Roberto Oliveira* · **ARPA** Magdalena Barrera, solista · **PIANO** Rodrigo de Vera* · **SAXO ALTO** Luís Ignacio Gascón*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger
RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez
RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero
PERSONAL D'ESCENA Luís Hernández*

*Col·laborador/a

COMENTARI

per Ana García Urcola

La *Fantasia del trencadís* de Joan Guinjoan és una obra important de manera autònoma per la saviesa formal que el mestre català imprimeix en la construcció de la peça, per la cura exquisida que posa en la instrumentació i per la referència directa a aquest tipus de mosaic, que no només evoca el modernisme català i el seu màxim representant, sinó també tot un món de colors i formes d'imaginació desbordant. Ara bé, per copsar-ne plenament el significat cal ubicar-la en el marc de l'òpera *Gaudí*, composta per a l'Olimpíada Cultural de 1992 sobre llibret de Josep Maria Carandell. Per a Guinjoan, nascut a Riudoms i conterrani de l'arquitecte, aquesta era la seva primera òpera i va fer un esforç enorme per estudiar el llenguatge líric tradicional i aportar les seves pròpies solucions a una obra específica en un moment artístic concret. Per fer-ho, va utilitzar com a base les cançons populars del seu poble natal, com la que es pot apreciar al començament d'aquesta *Fantasia*. El "Trencadís" se situa a la segona escena del segon acte i simbolitza una ruptura i una reconstrucció, una frontissa dins l'acció dramàtica: del Gaudí absort en els seus grandiosos projectes al Gaudí copejat per una realitat social esquerdada i violenta, que esdevé místic i dirigeix la seva mirada i la seva obra a Déu. En aquest "Trencadís", exemple al seu torn del simbolisme de l'obra de Guinjoan, el compositor representamusicalment els quatre colors de la natura que ens porten des de la profunditat de la terra amb la seva tonalitat fosca fins al blau del cel, passant pel grisós del tronc dels arbres i el verd de les fulles. Tot i que aquesta fantasia-balletes va estrenar en la versió definitiva el 15 de març de 1994 a Stuttgart amb l'Orquestra Ciutat de Barcelona sota la direcció d'Edmon Colomer, l'òpera completa no arribaria fins al 3 de novembre de 2004, amb la seva primera representació al Teatre del Liceu.

El Concert per a piano en fa m va ser compost l'hivern de 1829 per un joveníssim Chopin, que l'estrenaria el 17 de març de 1830 al Teatre Nacional de Varsòvia. Primer en ordre de composició i segon en la numeració, va ser també la seva carta de presentació davant el públic parisenc el 26 de febrer de 1832, poc després de la seva arribada a la ciutat on s'instal·laria definitivament. Lloat per Mendelssohn i Liszt, consta de tres moviments en què Chopin deixa palesa la seva personalitat romàntica, amarada d'un classicisme que defuig els desbordaments sentimentals. El maestoso de forma sonata s'obre amb una introducció orquestral que presenta els dos temes del moviment: el primer, més tempestuós i el segon, introduït per les fustes, més tendre. L'entrada fulgurant del piano per reprendre el primer tema anuncia un protagonisme gairebé absolut del solista en una escriptura de gran elaboració i virtuosisme. El *largetto*, inspirat segons una carta del mateix Chopin per l'amor que sentia cap a la jove cantant Konstancja Gładkowska, constitueix pràcticament un nocturn amb acompanyament d'orquestra en què l'autor desplega tota la seva capacitat melòdica i un talent innovador per a l'escriptura pianística basant-se en el bel canto operístic, amb recitatiu central inclòs. L'*allegro vivace* final és un rondó conformat per dos temes a manera de masurques, el segon dels quals manté aquest regust popular que li dona l'orquestració i l'efecte *col legno* a la corda.

No és fàcil saber què va motivar la composició de l'última partitura de Rakhmàninov, ja que no parlava gaire de les seves creacions. Escrita per a l'Orquestra de Filadèlfia el 1940 després d'arribar a Estats Units fugint com tants europeus de la guerra mundial, es tracta d'una obra tan original com misteriosa. Un esquema tripartit presideix la primera dansa, "Migdia", en què un tema de ritme salvatge dona pas a un motiu introduït per les fustes que ens submergeix en un ambient malenconiós d'evocació clarament russa, per al qual utilitza el saxòfon alt per primera i última vegada en tota la seva obra. Una autocita tanca la primera dansa: un bonic tema de la seva Primera simfonia, que amb el seu fracàs li havia provocat un autèntic trauma. El va voler superar així al final de la seva vida? La segona dansa, "Crepuscle", és un vals que adopta els contorns sinistres de les danses macabres una vegada i una altra. L'orquestració ens evocarà Berlioz, Saint-Saëns, Txaikovski o Mahler. Un començament dubitatiu i frenètic obre la tercera dansa,

que agafa les quatre primeres notes del *Dies irae* al començament del primer tema, disfressat sota una rítmica poderosa. Un clarinet baix inicia la secció central de caràcter fosc, que després un altre clarinet sembla aclarir obrint una secció amb un lirisme típic de Rakhmàninov. Tot seguit, el *Dies irae* enceta un combat amb un tema de la litúrgia ortodoxa de ritme i color orquestral trepidants que evoca una metàfora de la lluita entre la vida i la mort. Un darrer cant litúrgic serà vencedor i el compositor tancarà la partitura amb la paraula "Alleluia".

EN COL·LABORACIÓ AMB

Coca-Cola

